

Järviseutu-Seura ry

Toimintakertomus vuodelta 2016

Vuosi 2016 oli Järviseutu-Seura ry:n 54. toimintavuosi. Perinteellisen kotiseututyön ohella seuran hanketoiminta on jatkunut vuoden 2016 aikana. Järviseutu-seuran hallinnoimilla hankkeilla on tarkoitus lisätä Järviseudun matkailullista vetovoimaa ja herättää myös paikallisten asukkaiden kiinnostusta oman kotiseudun tarjoamiin mahdollisuuksiin ja tehdä aluetta tunnetuksi.

Hallinto

1. Yhdistyksen kokoukset

Järviseutu-Seura ry:n vuosikokous pidettiin 18.5.2016 Soinissa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Martti Sunnari Vimpelistä ja sihteerinä Riitta Tähtinen. Syyskokous pidettiin 23.11.2016 Evijärvellä Kokouksen puheenjohtajana toimi Martti Sunnari, ja sihteerinä Riitta Tähtinen.

Vuoden 2016 lopussa Järviseutu-Seuran jäsenmäärä oli 98. Pitäjittäin jäsenmäärät ovat: Alajärvellä 12, Evijärvellä 17, Korttesjärvellä 13, Lappajärvellä 24, Vimpelissä 17 sekä muualta eri pitäjistä yht. 16 .

2. Hallitus

Hallituksen jäsenet v. 2016: Tuija Matintupa ja Kirsti Kivelä Alajärvellä, Ilmari Sulkakoski ja Heikki Valijoki Evijärvellä, Mauri Jokela (varapuh. johtaja) ja Matti Joensuu Korttesjärvellä, Urpo Purola ja Teuvo Sadeharju Lappajärvellä, Reino Lammi Pietarsaaresta, Sauli Männikkö ja Hannu Takala Vimpelistä sekä Lasse Autio Soinista. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Mauno Puotinen Evijärvellä, ja sihteerinä Riitta Tähtinen Lappajärvellä.

Hallituksen varajäseninä toimintavuonna ovat olleet Paula Puotinen ja Terhi Kultalahti Evijärvellä, Aaro Teppo ja Arto Ylikoski Korttesjärvellä, Eero Ahvenniemi ja Matti Saarenpää Lappajärvellä, Juhani Mattila ja Erkki Takala Vimpelistä, Jorma Joensuu ja Erkki Mäkelä Alajärvellä, Yrjö Huttunen Soinista sekä Eero Surma-aho Pietarsaaresta.

Hallituksen kokouksia on pidetty 7 ja yleisiä kokouksia 2..

Hallituksen kunniapuheenjohtaja on Esko Ketola ja kunniajäseniä Jorma Joensuu, Erkki Mäkelä ja Lauri Vuorisalmi.

3. Ranstakka- lehtitoimikunta

Ranstakka-lehteä ei ole julkaistu v. 2016

4. Tilintarkastajat

Seuran tilintarkastajina toimivat kertomusvuonna HTM Martti Matintupa Alajärvellä ja HTM Erkki Koivisto Vimpelistä sekä varatilintarkastajina HTM Juhani Viitala Korttesjärvellä ja HTM Tarja Rissanen Soinista. Järviseutu-Seuran tilit hoitaa KMW-Tilitaito Kauhavalta

5. Liikehuoneistot

Seura omistaa viisi (5) liikehuoneistoa, jotka on vuokrattu seuraavasti:

Kiinteistö Oy Lappop Lappajärvi: Tilat on vuokrattu Järviseudun Mediatalo Oy:lle,
 Kiinteistö Oy Liikemaneesi Lappajärvi: Tilat vuokrattu Heikki Osmoselle grillitoimintaa varten.
 Kiinteistö Oy Korttesjärven Kauppakeskus: Tilat vuokrattu parturi-kampaamo Tarja Yli-Rintalalle,
 Vimpelin Liiketalo Oy: Tilat vuokrattu Parturi-Kampaamo Annukka Lehdolle (alkoi 1.1.2016)
 Kiinteistö Oy Evijärven Liikekeskus: Tilat vuokrattu Pietarsaaren Kiinteistöpalvelu Oy:lle

Järviseutu-Seuran oma toimitila on Kiinteistö Oy Liikemaneesissa Lappajärvellä os. Maneesintie 1.

6. Kiinteistöt

Seura omistaa Vimpelissä Lakeaharjulla lomakiinteistön, joka on ollut sekä Järviseutu-Seuran, että Järviseudun Sanomat-lehden henkilöstön ja hallinnon virkistyskäytössä. Lakeanharjun mokkiin on tarvittaessa majoitettu myös seuran hanketoiminnan asiantuntijoita. Kiinteistöä huoltaa Hannu Takala Vimpelistä.

Kulttuuri- ja kotiseututyö

Järviseutu-Seura hallitus on päättänyt tehdä muistojulkaisun kotiseutuneuvos Väinö Tuomaalasta. Julkaisutoimikuntaan nimettiin seuraavat henkilöt: Heikki Rantatupa (kirjoittaja), Janne Vilkuna (kirjoittaja), Urpo Purola (Järviseutusäätiö ja Järviseutu-Seura), Tuija Ahola (E-P:n liitto, kirjoittaja), Lasse Autio (Järviseutusäätiö ja Järviseutu-Seura), Mauri Jokela (Järviseutu-Seura), Päivi Kultalahti (Aisaperi), Mauno Puotinen (Väinö Tuomaalan mueseätiö ja Järviseutu-Seura).

7. Avustukset, lahjat ja muistamiset

Antinpäivän juhla pidettiin 30.11. Alajärven kaupungintalon valtuustosalissa.. Juhlassa luovutettiin Järviseutupalkinto Katja Kujalalle Lappajärveltä ja Järviseudun Sanomat-lehden Antti-patsas Reijo Kärnälle Lappajärveltä. Juhlassa jaettiin myös Järviseutusäätiön vuoden 2016 apurahat.

Järviseudun Historiakirja-sarjat luovutettiin keväällä koulujen päätösjuhlassa jaettavaksi Alajärven-, Vimpelin-, Evijärven-, Lappajärven-, ja Pietarsaaren lukioille sekä Järviseudun ammatti-instituutille. Lisäksi JAMIN stipendirahastoon lahjoitettiin 50 €.

8. Edustukset

Suomen Kotiseutuliiton vuosikokouksessa Kajaanissa seuran virallisena edustajana oli Mauno Puotinen.

Järviseutusäätiö on Järviseutu-Seuran v. 1982 perustama säätiö joka vuosittain jakaa apurahoja Järviseudun alueen kulttuuritoimintaan. Säätiöllä on oma hallinto johon J-seura valitsee kuusi, E-P:n liitto kaksi ja Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistys 1 edustajan.

Järviseutu-Säätiön hallituksessa seuran edustajina toimintavuonna ovat olleet Urpo Purola puh.joht. Marita Mattila, Erkki Takala, Tuija Matintupa Lasse Autio, Paula Puotinen ja Oskari Rentola
Varajäsenet: Teuvo Sadeharju, Terhi Kultalahti, Kirsti Kivelä, Reino Lammi, Mauno Puotinen, Sinikka Syrjälä ja Tarja Uusitupa.

Järviseutu-Seura on jäsenenä Suomen Kotiseutuliitossa, Etelä-Pohjanmaan museo- ja kotiseutuyhdistyksessä, Nelimarkan huvilaseurassa, Järvipohjanmaan matkailu-osuuskunnassa, Aisapari ry:ssä sekä Kraatterijärven Toimijat ry:ssä.

9. Muu toiminta

Vuoden 2016 kotiseutupäivät olivat Kajaanissa Seura järjesti entiseen tapaan kyydin järviseuulaisille. Kotiseutupäiville osallistui yht. 32 henkeä alueen kotiseutuyhdistyksistä. Seurasta oli mukana 7 henkeä. Lähtö oli perjantaina 5.8. aamulla ja paluu sunnuntaina 7.8. Perjantaina oli mahdollisuus osallistua kaupungilla kotiseutupäivien lukuisiin tilaisuuksiin joista melkein kaikki olivat ilmaisia. Lauantaina oli retkipäivä. Kotiseuturetkille osallistui järviseuulaisia yht. 14. Lauantai-illan kotiseutugaala oli Kainuun ammattiopistolla.

Järviseutu-Seuran hallituksen jouluruokailu oli 14. joulukuuta ravintola Aquariuksessa Lappajärvellä

Järviseutu-Seuralla on myynnissä runsaasti seuran itse kustantamaa kotiseutukirjallisuutta sekä yksityisten henkilöiden tuottamaa kotiseutuaiheista ym. kirjallisuutta.

10. HANKKEET

Seuran hallinnoimat hankkeet:

- Outdoorslife-hanke (päättynyt 31.12.2016)
- Järviseudun Kulttuuripyöräreitti-hanke
- Kraatterijärven Georeitti-hanke
- Lappajärven Leipätien pitkospuu-hanke (hyväksymispäätös 20.12.2016)

Seura on jatkanut aktiivista hanketyötä. Toimikaudella jatkui vuonna 2015 aloitettu Järviseudun OutdoorsLife-hanke, joka päättyi 31.12.2016. Vuoden aikana käynnistettiin myös aiemmin rahoituksen saanut Kraatterijärven Georeitti-hanke. Seura on saanut rahoituksen Järviseudun Kulttuuripyöräreitti-hankkeeseen ja Leipätien pitkospuu-hankkeeseen, mutta näiden toteuttaminen tullaan aloittamaan vuonna 2017.

Hanketoiminnan kautta Järviseutu-Seura ry:stä on tullut merkittävä kehittämistoimija alueelle. Toimenpitein edistetään seutukunnan vetovoimaisuuden ja kiinnostavuuden kasvamista.

Outdoorslife:

Hankkeen tarkoituksena on suoraan tai välillisesti kehittää alueen luonto-, aktiviteetti- ja hyvinvointimatkailua tukevia reitistöjä, sekä edistää niihin liittyvien tuotteiden ja palveluiden tuotekehitystoimintaa. Hankkeen toimenpitein edistetään uusien virkistys- ja matkailukäyttöön soveltuvien, virallisesti luokiteltujen reitistöjen toteutumista. Samalla selvitetään myös muita alueita, joille voidaan kehittää uusia virkistys- ja aktiviteettimatkailua palvelevia kokonaisuuksia. Hankkeessa kehitetään reitistöjen sisältöä huomioiden alueen historia- ja perinnetieto.

Hanke toimi alkusysäyksenä laajemmalle kartoitustyölle, jossa tullaan selvittämään täyttääkö Lappajärvi UNESCO:n Geopark-statusen. Seutukunnan kehittämistoimijat ovatkin ottaneet yhdeksi kehittämisteemaksi alueen vetovoiman ja matkailun kehittämisen, jossa Geopark-kokonaisuutta viedään eteenpäin ”Euroopan suurin Kraatterijärvi”-teemaa sateenvarjona käyttäen.

Kraatterijärven Georeitti:

Hankkeen käynnistämisen taustalla oli tarve selvittää maastokartoituksin Lappajärven ympäristön potentiaalinen geologinen perimä sekä törmäyksen vaikutus maaperään, jonka päälle eloperäinen luonto on rakentunut meteoriitin törmäyksen jälkeen. Hankkeen toimenpiteiden avulla Kraatterijärven ja ympäristön ainutlaatuisuus tulee esille ja ymmärretään siihen liittyvät mahdollisuudet aluekehittämisen kannalta. Alueen asukkaille hanke antaa tietoa ja laajempaa ymmärrystä oman kotiseudun syntyhistoriasta. Hankkeen tuloksena kävi ilmi, että Lappajärvi on Euroopan suurin Kraatterijärvi.

Vuoden 2016 aikana Geologian tutkimuslaitos teki maastokartoitukset Lappajärven ympäristössä, kartoittaen reittiin sopivia kohteita yhteistyössä hankkeeseen palkatun Teemu Öhmanin kanssa. Kartoitusraportin ensimmäinen versio ei valmistunut suunnitellussa aikataulussa (vuoden 2016 loppuun mennessä), vaan hanke jatkuu vuoden 2017 puolella.

Vuoden 2016 keväällä Järviseutu-Seura ry sai omistukseensa aiemmin Oulun yliopistossa toimineen Pohjoismaiden ainoa NASA:n planettakuva-arkiston. Arkisto toimi Oulun yliopiston Fysiikan laitoksella, tähtitieteen osaston tiloissa vuodesta 1990 alkaen. Sinne arkistoiitiin sekä NASA:n, että vähemmässä määrin muidenkin avaruusjärjestöjen (Euroopan avaruusjärjestö ESA, Neuvostoliiton avaruusohjelma ym.) planeettaluotainten tuottamaa aineistoa aurinkokunnastamme. Arkisto sisältää n. 8000 suurikokoista, laadukasta paperikuvaa 1960-luvulta 1990-luvun puoliväliin saakka. Vastaavanlaisia NASA:n alueellisia

kuva-arkistoja on maailmassa vain 16 kappaletta, lähinnä Berliinissä, Pariisissa, Lontoossa ja Roomassa. Arkisto on Pohjois-Euroopassa ainutlaatuinen sekä tieteellisesti ja historiallisesti arvokas.

Vuoden 2016 syksyllä Järviseutu-Seura ry:n omistukseen siirtyi yksi Suomen suurimmista yksityisistä kivi- ja mineraalikokoelmista. Aiemmin kokoelma oli esillä Lapuan Hirvijoella vanhassa kyläkoulussa. Paitsi, että kokoelma on suomen mittakaavassa ainutlaatuinen, se on myös laaja geologinen, gemmologinen ja mineraloginen kokonaisuus, jossa on noin 5000 kappaletta numeroituja ja luetteloituja kiviä; jalo- ja korukiviä, mineraaleja, sekä koralleja. Näyttely kääittää myös laajan kokoelman simpukoita sekä meripihkaa. Lapualla toimiessaan näyttely antoi mahdollisuuden tutustua alueen mineraaleihin sekä myös muualta oleviinkivilaji- sekä jalokivimineraaleihin. Näyttely pitää myös sisällään kaikki Etelä-Pohjanmaan kuntakivet. Kokoelma oli järjestetty pedagogisesti alkuaineiden ja mineraalien kidekemiallisen ryhmittelyn mukaiseen järjestykseen. Kokoelma sisältää paljon sellaisia näytteitä, joiden tuonti maahan on nykyään mahdotonta tai kiellettyä. Kokoelmien hyödyntämisen suunnittelutyö on alkanut ja aineiston näyttelytoiminnan kehittämiseksi tullaan jatkossa hakemaan hankkeita Aisapari ry:ltä

Lappajärvi 28.3.2017

Järviseutu-seura ry
hallitus

Lasse Autio	Reino Lammi
Kirsti Kivelä	Tuija Matintupa
Hannu Takala	Sauli Männikkö
Urpo Purola	Teuvo Sadeharju
Matti Joensuu	Mauri Jokela varapuh. joht.
Ilmari Sulkakoski	Heikki Valijoki
Mauno Puotinen	Riitta Tähtinen
puh. joht	sihteeri